

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžo/63/2012
Identifikačné číslo spisu:	1011200509
Dátum vydania rozhodnutia:	09.04.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1011200509.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemkovej PhD. a zo sudcov JUDr. Ivana Rumanu a JUDr. Gabriely Gerdovej v právnej veci žalobcu: MAC TV, s.r.o., Brečtanová 1, Bratislava, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou Bugala - Ďurček, s.r.o., Drotárska cesta 102, Bratislava, proti žalovanému: Rada pre vysielanie a retransmisiu, Dobrovičova 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. RL/69/2010 zo dňa 07. decembra 2010, za účasti ďalšieho účastníka Ing. C.O., R., H., konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S/52/2011-76 zo dňa 18. septembra 2012, jednomyseľne

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S/52/2011-76 zo dňa 18. septembra 2012 p o t v r d z u j e.

Žalobcovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom krajský súd zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. RL/69/2010 zo dňa 07.12.2010, ktorým bola žalobcovi uložená podľa § 64 ods. 1 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z.z. o telekomunikáciách v znení účinnom k 07.12.2010 (ďalej len zákon č. 308/2000 Z.z.) sankcia - upozornenie na porušenia zákona za to, že porušil povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z. tým, že dňa 28.08.2010 o cca 19.00 hod. odvysielal v rámci programovej služby JOJ, v programe Krimi noviny príspevok s názvom Spomienky na väzňa I. za mrežami, v ktorom došlo k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti.

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že žalovaný vo svojom rozhodnutí dostatočne podrobne rozviedol v čom videl porušenie zákona, uviedol akým spôsobom by bola zaručená objektívnosť a nestrannosť

vysielaného programu, napadnuté rozhodnutie správneho orgánu bolo v súlade so zákonom, správny orgán dostatočne zistil skutkový stav veci a tento aj po právnej stránke posúdil. Námietky žalobcu neodôvodňovali zrušenie napadnutého rozhodnutia, preto žalobu v celom rozsahu podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) zamietol.

II.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca včas odvolanie a navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa a zrušil rozhodnutie žalovaného č. RL/69/2010 zo dňa 07.12.2010 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania vo výške 1.027,49 €.

V dôvodoch podaného odvolania uviedol, že predmetný odvysielaný príspevok je slobodným prejavom a šírením informácií, ktorý spadá pod ochranu slobody prejavu, ktorá je garantovaná Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len Ústava) a Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor). Poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len ústavný súd) sp. zn. III. ÚS 42/09-77 a uviedol, že prvostupňový súd dostatočne neposúdil a nepreukázal, že obmedzenie slobody prejavu zo strany žalovaného bolo zákonné, sledovalo legitímny cieľ a bolo v demokratickej spoločnosti nevyhnutné. Žalovaný bol povinný preukázať a riadne odôvodniť, že tento zásah do slobody prejavu zodpovedá kritériám zákonnosti, legitimity a proporcionality. Žalobca má za to, že nemožno do slobody prejavu zasahovať na základe § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z. iba preto, že časť verejnosti s obsahom alebo formou prejavovaných myšlienok alebo informácií nesúhlasí, má odlišný názor alebo je nimi šokovaná, či obťažovaná, pokiaľ zároveň nie je splnená podmienka existencie naliehavej spoločenskej potreby na obmedzení takejto slobody prejavu z dôvodov ochrany práv a slobôd iných, ochrany bezpečnosti štátu, ochrany verejného poriadku alebo ochrany verejného zdravia a mravnosti v demokratickej spoločnosti. Súd prvého stupňa sa stotožnil so žalovaným, že odvysielaný príspevok bol neobjektívny a nestranný. Krajský súd sa však v odôvodnení napadnutého rozhodnutia žiadnym spôsobom nevysporiadal s tvrdeniami žalobcu, že zabezpečiť objektivitu príspevku v zmysle definície žalovaného neznamena povinnosť žalobcu dať priestor na vyjadrenia dotknutým osobám alebo uvádzať, či bol priestor poskytnutý a ako s ním dotknutá osoba naložila.

Úlohou médií je poskytovať informácie akéhokoľvek druhu za účelom ich šírenia bližšie neurčenému okruhu recipientov, aby bol naplnený cieľ sledovaný právom na informácie - prijímať rozmanité informácie - „aby si spomedzi nich mohli vybrať a vytvoriť si pre danú otázku svoj vlastný názor, pričom práve pluralita myšlienok a informácií je to, čo robí demokratickú spoločnosť demokratickou“ (Rozhodnutie ESLP č. 40153/1998 vo veci Cetin and other proti Turecku). V zmysle uvedeného preto právo na informácie nemožno vykladať ako povinnosť žalobcu zabezpečovať „úplnú“ pluralitu myšlienok v rámci jedného programu alebo príspevku. Zabezpečovanie plurality myšlienok v zmysle uvedeného rozhodnutia ESLP nie je povinnosť žalobcu ako jedného z množstva subjektov médií, ale naopak ide o pozitívny záväzok štátu vytvárať ochranu pred monopolom na informácie. Taktiež poukázal aj na nález ústavného súdu sp.zn. PL. ÚS 15/1998 zo dňa 11.03.1999. Posúdenie skutočnosti, či určitá informácia je objektívna alebo nestranná spadá pod subjektívne vyhodnotenie každého recipienta, pričom úlohou štátu nie je cenzurovať a korigovať konkrétne informácie pre recipienta, ale vytvárať podmienky na to, aby existovala pluralita informácií, na základe ktorých si recipient vie vyhodnotiť, či určitá informácia bola alebo nebola objektívna. Pritom poukázal na rozhodnutie ESLP č. 31457/1996 vo veci News Verlags GmbH & CoKG proti Rakúsku, v zmysle ktorého čl. 10 Dohovoru nechráni len podstatu myšlienok a informácií, ale aj formu akou sú tieto podávané, pričom nie je úlohou súdu ani vnútroštátnych orgánov, aby svojimi názormi nahradili názory žurnalistu (vysielateľa), pokiaľ ide o techniku spravodajstva, akú majú žurnalisti používať. Žalobca má za to, že skutočnosť, komu sa poskytne priestor na vyjadrenie výslovne súvisí s technikou, ako aj formou spracovania príspevku. Napadnutým rozhodnutím žalovaného tak došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci tým, že neoprávnený zásah do slobody prejavu spočívajúcí v ukladaní spôsobu, resp. formy alebo sankcionovaním za nedodržanie určitej formy spracovania príspevku, bol vyhodnotený ako súladný so zákonom.

Na záver uviedol, že podľa jeho názoru nie je identifikácia skutku vo výrokovvej časti rozhodnutia žalovaného dostatočná. Poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd), najmä na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6Sžo/31/2011, v ktorom najvyšší súd identický výrok žalovaného z dôvodu jeho nepresnosti a neurčitosti, majúceho za následok nezákonnosť rozhodnutia pre jeho nepreskúmateľnosť zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Záver o nevyhnutnosti úplnej špecifikácie iného správneho deliktu (z hľadiska vecného, časového a miestneho) plne korešponduje i s čl. 6 ods. 1 Dohovorom. V predmetnej veci najvyšší súd dospel k nasledovným záverom: „Výrok rozhodnutia o správnom delikte musí obsahovať popis skutku s uvedením miesta, času a spôsobu jeho spáchania, popřípade i uvedenie iných skutočností. Ak správny orgán neuvedie tieto náležitosti do výroku svojho rozhodnutia, podstatne poruší ustanovenia o správnom konaní (obdobne aj 5Sž/21/2011, 5Sž/22/2011, 5Sž/17/2011, 5Sž/23/2011, 5Sž/24/2011, 5Sž/25/2011 a 3Sž/200/2010). Pokiaľ aj žalovaný v preskúmanom rozhodnutí v odôvodnení podrobne opísal priebeh deja, ktorým sa mal žalobca dopustiť porušenia § 13 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z. a konštatoval dôvody, pre ktoré mal za to, že žalobca sa uvedenými časťami programu porušenia právnej povinnosti dopustil, opis skutku porušenia právnej povinnosti v odôvodnení rozhodnutia nemôže zhojiť jeho absenciu vo výroku rozhodnutia“. Krajský súd sa s námietkami nezrozumiteľnosti a zmätočnosti žiadnym spôsobom nevysporiadal. Krajský súd ako nižší inštančný súd v napadnutom rozhodnutí rozhodol v rozpore s doterajšou judikatúrou, bez zohľadnenia všetkých okolností prípadu namietaných žalobcom a tým dospel k záverom, ktoré zasahujú do jeho práv garantovaných Ústavou a Dohovorom.

III.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S/52/2011-76 zo dňa 18.09.2012 potvrdil. Uviedol, že pojmy objektívnosť, nestrannosť, názory a hodnotiace komentáre nie sú v zákone bližšie špecifikované alebo definované, a teda spadajú do kategórie neurčitých pojmov. Pre neurčité pojmy platí zásada, že je vo výlučnej kompetencii správneho orgánu v procese aplikácie práva, aby vymedzil ich obsah. Za hlavné kritériá objektivity spravodajských príspevkov sa vo všeobecnosti považujú pravdivosť, relevancia, transparentnosť, presnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva.

Žalobca sa snaží účelovo navodiť dojem, že žalovaný neoprávnene zasiahol do jeho ústavného práva na slobodu prejavu a obmedzil ho v jeho práve slobodne šíriť informácie. Sloboda prejavu však nie je absolútna a aj v demokratickej spoločnosti má svoje limity. Z Ústavy vyplýva, že slobodu prejavu možno obmedziť na základe zákona. V predmetnom prípade je vo vzťahu k vysielaniu takýmto zákonným obmedzením práve ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z., ktoré ukladá vysielateľovi povinnosť zabezpečiť objektívne a vyvážené informovanie verejnosti o aktuálnom spoločenskom, politickom či kultúrnom dianí, teda informovanie verejnosti o veciach spadajúcich do sféry verejného záujmu, pri súčasnom zamedzení zneužitia vysielacieho času v spravodajských a politicko-publicistických programoch na prezentovanie jednostranne zameraných názorov či nepresných, neúplných a skreslených informácií. Z Ústavy vyplýva, že slobodu prejavu možno obmedziť iba zákonom. Žalobca tým, že neposkytol priestor a ani iným spôsobom nesprostredkoval vyjadrenie dotknutej strany v príspevku, porušil ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z., ktoré obmedzuje právo na slobodu prejavu v spravodajských a politicko-publicistických programoch, a to tak, že vysielateľ je povinný zabezpečiť objektívnosť týchto programov. Nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 15/1998, na ktorý poukázal žalobca, sa v relevantnej časti týkal obmedzenia práva verejnosti na informácie, nie obmedzenia slobody prejavu. Štát nemá obmedzovať právo verejnosti na informácie tým, že si uzurpuje právo povoliť poskytovanie len tých informácií, ktoré vyhodnotí ako pravdivé. Týmto svojím nálezom však ústavný súd nevyhlásil obmedzenie slobody prejavu za účelom zachovania práva verejnosti na informácie. Z posudzovanej právnej úpravy vyplýva, že v prípade informovania prostredníctvom spravodajských a politicko-publicistických programov je právo verejnosti na informácie napĺňané aj poskytovaním informácií určitej kvality. Opodstatnenosť tejto povinnosti vyplýva z charakteru spravodajských programov. Spravodajské programy obsahujú informácie, ktoré majú v

demokratickej spoločnosti nepochybne mienkotvorný charakter, preto je nevyhnutné, aby spravodajské informácie boli vyvážené a vo svojom celku objektívne a nestranné. Skutočnosť, že verejnosť má právo na všetky informácie nevyklučuje povinnosť žalobcu pri vysielaní špecifického typu programu, akým je spravodajstvo a politická publicistika, zabezpečiť ich objektívnosť a nestrannosť. V posudzovanom prípade žalovaný sankcionoval žalobcu za to, že informácie potrebné na zachovanie objektívnosti príspevku nesprostredkoval verejnosti, čím zasiahol do jej práva na informácie, teda dôvodom obmedzenia bolo zachovanie práva verejnosti na informácie. Ustanovením § 13 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z. sa zabezpečuje právo verejnosti na informácie prostredníctvom stanovenia povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov. Záujem zákonodarcu vyjadrený v § 13 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z. zamedziť krajne nežiaducemu jednostrannému a neobjektívnemu informovaniu je opodstatnený vplyvom audiovizuálnych médií a najmä spravodajských programov v nich obsiahnutých, na formovanie verejnej mienky. Sloboda prejavu vysielať je pri spravodajských programoch limitovanejšia ako pri iných typoch programov, keďže uvedeným ustanovením sú kladené nároky na kvalitatívnu stránku spravodajského programu (objektívnosť a nestrannosť) a tiež sú stanovené obmedzenia spôsobu spracovania spravodajských programov. V spravodajských programoch majú byť recipientom poskytnuté čo najširšie fakty, po zhodnotení ktorých si budú môcť sami a slobodne vytvoriť na predmetnú otázku vlastný názor. Ak v spravodajskom programe vysielať informuje jednostranne a netransparentne, tak v demokratickej spoločnosti vznikne naliehavá spoločenská potreba na zásah do slobody prejavu, majúca svoj základ v potrebe presných a vyvážených informácií. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na rozsudok krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2S/80/2011, ktorý bol potvrdený rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3Sžo/33/2012, v ktorom sa okrem iného uvádza, že ani sloboda prejavu nie je absolútna, ale má aj v demokratickej spoločnosti svoje limity. Právo verejnosti na informácie je teda legitímnym cieľom na obmedzenie slobody prejavu.

Požiadavka, aby názory odvysielané v spravodajských programoch boli objektívne a nestranné vyplýva aj z čl. 7 ods. 3 Európskeho dohovoru o cezhraničnej televízii. Obsahuje povinnosť vysielať uvádzať v spravodajských programoch objektívne uvádzanie faktov, a teda predstavuje obmedzenie slobody prejavu. Je zrejmé, že ak v príspevku zaznie len názor jednej strany, recipient je konfrontovaný len s týmto jedným názorom, a preto v takomto prípade nemožno hovoriť o slobodnom utváraní názorov. Rezolúcia 428 (1970) Parlamentného zhromaždenia Rady Európy v časti A. Štatút a nezávislosť tlače a ostatných masmédií v bode 3 v súvislosti v uplatňovaní slobody prejavu uvádza: „Toto právo musí zahŕňať slobodu vyhľadávať, prijímať, oznamovať, publikovať a šíriť informácie a myšlienky, z čoho vyplýva pre verejné orgány povinnosť sprístupniť, v rozumných medziach, informácie týkajúce sa otázok verejného záujmu, a pre masmédiá povinnosť poskytovať úplné a všeobecné informácie o verejných veciach.“

Žalovaný sa v napadnutom administratívnom rozhodnutí vyjadril aj k možnému zásahu do slobody prejavu žalobcu. Na str. 4 uviedol, že odvysielanie predmetného príspevku síce je súčasťou slobody prejavu a práva verejnosti na informácie, avšak vysielať je popri uvedených právach povinný dodržiavať aj konkrétne povinnosti. V súvislosti s výkladom pojmu objektívnosť žalovaný poukázal na rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/80/2011, ktorý bol potvrdený rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3Sžo/33/2012. Tým, že vysielať v spravodajskom programe poskytne priestor na vyjadrenie len jednej strane, nemajú diváci k dispozícii celý obraz, ale sú ovplyvnení názorom vysielať, ktorý im poskytne len informácie, ktoré chce. K rozsudku EŠLP vo veci News Verlags GmbH & CoKG proti Rakúsku žalovaný poukázal na § 4 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z.z., podľa ktorého je povinný dbať o uchovávanie plurality informácií v spravodajských programoch a zároveň je orgánom splnomocneným na dohľad nad dodržiavaním právnych predpisov upravujúcich vysielenie. V preskúvanom rozhodnutí o porušení § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z. žalovaný na základe skutkového stavu konštatoval, akým spôsobom mohol vysielať zabezpečiť plnenie predmetnej povinnosti, t.j. poskytol vysielaťovi určitý návod ako postupovať, čo však neznamená, že žalovaným uvedený spôsob je jediný a sledovaný výsledok nie je možné dosiahnuť aj inak. Úlohou a ani snahou žalovaného v žiadnom prípade nie je určovať vysielaťovi spôsob, resp. techniku, akou má zabezpečiť vo svojom vysielaní plnenie zákonných povinností. Poskytnúť relevantný priestor na vyjadrenie druhej strane je len jedným zo spôsobov, ako možno zabezpečiť vyvážené informovanie diváka a objektívne uvádzanie faktov.

K námietke žalobcu týkajúcej sa nedostatočnosti výroku napadnutého rozhodnutia a k rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 6Sžo/31/2011 žalovaný uviedol, že výroková časť je z hľadiska identifikácie protiprávneho konania presná, nakoľko skutok je vymedzený nezameniteľne s iným. Z výroku napadnutého administratívneho rozhodnutia je zrejмый deň a čas spáchania správneho deliktu (28.08.2010 o cca 19:00 hod.), spôsob spáchania správneho deliktu (odvysielanie predmetného príspevku v programe Krimi noviny) a správny delikt (nezabezpečenie objektívnosti a nestrannosti, teda porušenie § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z.). Výroková časť rozhodnutia tak exaktne popisuje konanie, ktorého sa žalobca dopustil a v dôsledku ktorého došlo k spáchaniu konkrétneho správneho deliktu, za ktorý mu bola uložená sankcia. Pritom poukázal na rozsudky najvyššieho súdu sp. zn. 8Sžo/112/2010, 6Sžo/112/2010, 2Sž/5/2010, 5Sž/18/2011 a 5Sž/22/2010 zo dňa 10.03.2011. Najvyšší súd opakovane uznal, že výroky žalovaného s obdobnou formuláciou, ako je tomu v posudzovanom prípade, sú dostatočne určité a preskúmateľné. Rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5Sž/22/2010 spolu s rozhodnutím žalovaného bol aj predmetom konania na ústavnom súde na základe ústavnej sťažnosti žalobcu. Ústavný súd sa vo veci sp. zn. III. ÚS 322/2011 zaoberal okrem iného aj náležitosťami výroku administratívneho rozhodnutia, pričom výrok žalovaného považoval za dostatočne určitý a námietku žalobcu označil za neodôvodnenú.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 212 ods. 1 O.s.p.), vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk a rozsudok verejne vyhlásil.

Žalovaný rozhodnutím č. RL/69/2010 zo dňa 07.12.2010 uložil žalobcovi podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z.z. sankciu - upozornenie na porušenie zákona za to, že porušil povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z. tým, že dňa 28.08.2010 o cca 19.00 hod. odvysielal v rámci programovej služby JOJ, v programe Krimi noviny príspevok s názvom Spomienky na väzňa I. za mrežami, v ktorom došlo k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 3Sžo/14/2012 zo dňa 10.05.2012 zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S/52/2011-29 zo dňa 24.01.2012 a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu zistených procesných pochybení v konaní pred súdom prvého stupňa.

Spornou ostáva skutočnosť, či odvysielaný príspevok v rámci spravodajského programu bol objektívny a nestranný, a teda či vysielateľ zabezpečil povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa oboznámil s obsahom pripojeného administratívneho a súdneho spisu, s obsahom napadnutého rozhodnutia žalovaného č. RL/69/2010 zo dňa 07.12.2010, ako aj s prepisom predmetného príspevku a s obsahom obrazovo-zvukového záznamu predmetného príspevku.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z. vysielateľ je povinný zabezpečiť objektívnosť a

nestrannosť spravodajských programov a politickopublicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

Podľa čl. 7 ods. 3 Európskeho dohovoru o cezhraničnej televízii Prevádzkovateľ vysielania je povinný zabezpečiť, aby spravodajské relácie objektívne uvádzali fakty a udalosti a podporovali slobodné utváranie názorov.

Podľa § 64 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z.z. za porušenie povinnosti uloženej týmto zákonom alebo osobitnými predpismi rada ukladá tieto sankcie:

- a) upozornenie na porušenie zákona,
- b) odvysielanie oznamu o porušení zákona,
- c) pozastavenie vysielania alebo poskytovania programu alebo jeho časti,
- d) pokutu,
- e) odňatie licencie za závažné porušenie povinnosti.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z.z. poslaním Rady je presadzovať záujmy verejnosti pri uplatňovaní práva na informácie, slobody prejavu a práva na prístup ku kultúrnym hodnotám a vzdelaniu a vykonávať štátnu reguláciu v oblasti vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie.

Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z.z. Rada dbá o uchovávanie plurality informácií v spravodajských reláciách vysielateľov, ktorí vysielajú na základe zákona alebo na základe licencie podľa tohto zákona. Dohliada na dodržiavanie právnych predpisov upravujúcich vysielanie, retransmisiu a poskytovanie audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie a vykonáva štátnu správu v oblasti vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie v rozsahu vymedzenom týmto zákonom.

Účelom ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z. je vytvorenie priestoru pre diskusiu o otázkach, ktoré sú predmetom verejného záujmu, pri súčasnom zamedzení zneužitia vysielacieho času v spravodajských a politicko-publicistických programoch na prezentovanie jednostranne zameraných informácií. Je zrejmé, že mediálna prezentácia názorov len jednej názorovej skupiny je v demokratickej spoločnosti nežiaducim javom, čo vyplýva aj z rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva. Ten vo svojej judikatúre vyslovil názor, že médiá zohrávajú podstatnú úlohu v demokratickej spoločnosti. Ako pasívnym recipientom informácií občanom musí byť umožnené, prijímať rozmanité informácie, aby si spomedzi nich mohli vybrať a utvoriť si pre danú otázku svoj vlastný názor, pričom práve pluralita myšlienok a informácií je to, čo robí demokratickú spoločnosť demokratickou (CASE OF ÇETIN AND OTHERS v. TURKEY, Applications nos. 40153/98 and 40160/98, bod č. 64).

Pojmy objektívnosť a nestrannosť sú pružnými právnymi pojmami, ktoré nie je možné presne právne definovať, ich obsah sa môže meniť, je podmienený okolnosťami prípadu, na ktorý sa aplikuje právna norma. Tieto pojmy nie je možné explicitne definovať pre otvorený okruh prípadov, keďže jednotlivé informácie a vyjadrenia je nutné vnímať v kontexte ich použitia, a to aj s prihliadnutím na osoby, ktoré dostanú v konkrétnom príspevku priestor na vyjadrenie. Žalovaný ich interpretoval v napadnutom rozhodnutí. Žalovaný má v zmysle § 64 ods. 1 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z.z. povinnosť upozorniť vysielateľa na porušenie zákona. Upozornenie je sankciou preventívneho charakteru a je predpokladom uloženia pokuty za druhovo zhodné protiprávne správanie vysielateľa vytýkané v upozornení. Žalovaný musí v upozornení identifikovať, akým konaním vysielateľa došlo k porušeniu povinnosti, čím je vysielateľ oboznámený so zakázaným správaním.

Žalovaným zvolené kritériá - relevancia, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia - sú podľa názoru najvyššieho súdu objektívne, logické a zrozumiteľné. Sú tiež súladné s výkladom týchto pojmov v odbornej literatúre - výkladových slovníkoch. Vzhľadom na zákonné vymedzenie povinností vysielateľa všeobecnými pojmami bolo

právom žalovaného a vlastne aj nevyhnutnosťou zvoliť kritériá pre posudzovanie plnenia základných povinností vysielateľa a tým naplniť všeobecné zákonné definície konkrétnym obsahom. S ohľadom na obsah pojmov objektivnosť a nestrannosť, žalovaný správne vyhodnotil posudzovaný príspevok ako nespĺňajúci požadované atribúty objektivnosti a nestrannosti. Žalovaný sa dostatočným spôsobom vysporiadal s odôvodnením, že odvysielaný príspevok nebol objektívny a nestranný, preto bolo namieste využiť zákonné obmedzenie slobody prejavu v zmysle § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z. Na spravodajské a politicko-publicistické programy sa kladú vyššie kvalitatívne nároky, ktoré spočívajú najmä v objektivnosti a nestrannosti odvysielaných informácií. Žalobca v podanom odvolaní uviedol, že recipient si vie vyhodnotiť, či určitá informácia bola alebo nebola objektívna a nie je úlohou štátu „uvažovať za ľudí“ a určovať, ktorá informácia je objektívna a ktorá nie. Senát odvolacieho súdu tu poukazuje na skutočnosť, aby sa recipient mohol slobodne rozhodnúť a utvoriť si názor potrebuje mať prístup k viacerým názorom a nie len k jednostranne poňatým príspevkom, v ktorých by boli, resp. neboli zverejnené všetky dostupné objektívne informácie k danej téme. Požiadavky, aby názory odvysielané v spravodajských programoch boli objektívne a nestranné vyplýva aj z čl. 7 ods. 3 Európskeho dohovoru o cezhraničnej televízii, ako aj z Rezolúcie 428 (1970) Parlamentného zhromaždenia Rady Európy. Žalovaný v napadnutom rozhodnutí žiadnym spôsobom nezasahuje do techniky ani formy spracovania príspevku, ale len poskytuje návod ako má žalobca dodržiavať povinnosti stanovené § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z. Konečné rozhodnutie, ako zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť vysielaných programov však spočíva na vysielateľovi.

K námietke žalobcu týkajúcej sa nedostatočného vymedzenia skutkovej vety vo výroku napadnutého rozhodnutia žalovaného senát najvyššieho súdu uvádza, že bol formulovaný jednoznačne, keďže z výroku bolo zrejmé, kedy bol spáchaný správny delikt (28.08.2010 o cca 19:00 hod.), ako bol spáchaný (odvysielanie príspevku s názvom Spomienky na väzňa I. v rámci programovej služby JOJ), s uvedením ustanovenia zákona (§ 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z.) a v akom programe odvysielanom žalobcom (Krimi noviny). Výrok s obdobnou formuláciou posudzoval aj ústavný súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 322/2011 zo dňa 27.07.2011 a námietku sťažovateľa ohľadom formulácie výroku vyhodnotil ako nedôvodnú.

K uvedeným záverom dospel najvyšší súd aj po oboznámení sa s obsahom rozsudkov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. značka 6Sžo/31/2011 a aj s rozsudkom sp. značka 3Sžo/200/2010 zo dňa 08.10.2010, avšak musí konštatovať, že uvedené rozsudky v časti, v ktorých sa uvádza, že v preskúmaných rozhodnutiach Rady nebol riadne formulovaný výrok, v danej veci, nemožno v tomto prípade aplikovať.

V preskúmanom rozhodnutí žalovanej, na rozdiel od rozhodnutí Rady preskúmaných v citovaných rozsudkoch, výrok dostatočným spôsobom popisuje samotný skutok (vrátane dátumu, času, vysielacieho okruhu), ktorým malo prísť k porušeniu povinnosti zo strany vysielateľa.

Rovnako zo vzťahu k posúdeniu objektivnosti predmetného skutku odvolací súd konštatuje, že v uvedených rozsudkoch ide o úplne odlišné skutky - bol posudzovaný iný druh programu - diskusná relácia (politicko-publicistického charakteru, s vopred pozvanými hosťami) ako v tomto prípade, keď ide o posúdenie objektivnosti príspevku odvysielaného v spravodajskej relácii. Príspevok bol v tomto prípade vopred pripravený a autor príspevku mal možnosť nie len vybrať okruh osôb - respondentov, ale aj obsah odpovedí respondentov, ktoré bude príspevok obsahovať a ktoré vysielateľ odvysielal.

Rozsudok najvyššieho súdu sp. značka 3Sžo/200/2010 zo dňa 08.10.2010, na ktorý odkazuje rozsudok najvyššieho súdu sp. značka 6Sžo/31/2011, sa vyjadruje okrem iného i k úlohe moderátorov v diskusnej relácii politicko-publicistického charakteru vo vzťahu k objektivite programu. Ide ale o skutkovo úplne iný prípad a preto aplikácia uvedených rozsudkov najvyššieho súdu a záverov v nich obsiahnutých na túto vec, nie je možná. Je síce pravdou, že v zásade ide o prípady, v ktorých boli preskúmané rozhodnutia Rady vydané na základe zistenia porušenia rovnakej povinnosti vysielateľa, ale za úplne iného skutkového stavu veci.

Z dôvodov uvedených vyššie, najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1

O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. ako vecne správny potvrdil, keď dospel k totožnému záveru ako krajský súd, že v preskúmvanej veci bol správnym orgánom dostatočne zistený skutkový stav a z neho vyvodený správny právny záver. Nebolo preto v súdnom preskúmvacom konaní zistené porušenie zákona v postupe a rozhodovaní správneho orgánu.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že žalobcovi, ktorý nemal úspech v odvolacom konaní, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.